

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

82.

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 13-го Октября — 1836 — Wilno. Wtorek. 13-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

В И Л Н А.

Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генераль-Губернаторъ, Генераль-Адъютантъ Князь Долгоруковъ, изъ повздки въ Гродненскую губернію и Бѣлостокскую Область изволилъ возвратится вчера въ 1-мъ часу по полудни.

Санктпетербургъ, 5-го Октября.

Высочайшимъ Приказомъ, 27-го Сентября, произведены за отличіе по службѣ, изъ Полковниковъ въ Генераль-Маіоры: Командиръ Кіевскаго Гусарскаго полка, Ховенъ 2-й, съ назначеніемъ Командиромъ 2-й бригады 7-й Легкой Кавалерійской дивизіи; бывшій Военнымъ Начальникомъ крѣпости Силистріи, состоящій по Кавалеріи Оленецъ-Глененко, съ оставленіемъ по Кавалеріи. Назначены: Начальникъ 6-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ Олферьевъ Начальникомъ Запасныхъ Кавалерійскихъ войскъ; Командиръ 2-й бригады 7-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ Гельфрейхъ, Командующимъ 6-ю Легкою Кавалерійскою дивизіею; Командиръ 2-й бригады 6-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ Графъ Гудовицъ, состоять по Кавалеріи; Свиты Его Императорскаго Величества Генераль-Маіоръ Мусинъ-Пушкинъ 1-й, Командиромъ 2-й бригады 6-й Легкой Кавалерійской дивизіи, съ оставленіемъ въ Свитѣ Его Величества; состоящій по Кавалеріи Генераль-Маіоръ Графъ Сухтеленъ, въ Свиту Его Императорскаго Величества.

— Правительствующій Сенатъ, въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ, слушавъ предложенный Господиномъ Тайнымъ Совѣтникомъ, Министромъ Юстиціи и Кавалеромъ Дмитріемъ Васильевичемъ Дашковымъ, къ надлежащему исполненію, списокъ съ Высочайше подтвержденнаго мѣтнія Государственнаго Совѣта, слѣдующаго содержанія: Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ: 1) представленіе Министра Юстиціи о примѣненіи изданныхъ для Сената правилъ касательно сокращенія сроковъ рукоприкладства къ среднимъ и нижнимъ инстанціямъ, и 2) докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената относительно рукоприкладства во вторыхъ инстанціяхъ по многосложнымъ уголовнымъ дѣламъ, положила постановить въ семь отношеній слѣдующее: I. По дѣламъ гражданскимъ. 1) Въ дополненіе и перемѣну Свода Законовъ Гражданскихъ (Т. X.) къ статьямъ 1860 и 1934. Вызовы къ рукоприкладству въ судебныхъ мѣстахъ первой и второй инстанціи производить всегда преимущественно объявленіями чрезъ полицію, если мѣсто жительства или временнаго пребыванія тяжущихся сторонъ извѣстно по дѣлу и онѣ находятся, при производствѣ дѣла въ первой инстанціи суда, въ городѣ или уездѣ оной, а при производствѣ второй инстанціи, въ губерніи вѣдомства сей инстанціи. Въ противномъ же случаѣ вызывать ихъ къ рукоприкладству чрезъ публичныя вѣдомости. 2) Вызовы къ рукоприкладству производить заблаговременно по точномъ соображеніи срока, назначае-

WІADOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O.

Jaśnie Oświecony Pan. Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiąże Dothorukow, z podróży do Gubernii Grodzieńskiej i Obwodu Białostockiego, powrócił tu wczora o godzinie 1-szej z południa.

Sankt-Petersburg, dnia 5-go Października.

Przez Najwyższy rozkaz dzienny, 27-go Września, wyniesieni za odznaczenie się w służbie, Półkownicy na Jenerał-Majorów: Dowódzca Kijowskiego pólku Huzarów, Chowen 2-gi, z назначеніемъ Dowódcą 2-y brygady 7-ey dywizyi lekkiej jazdy; były wojskowym Naczelnikiem twierdzy Sylistryi, liczący się w Kawaleryi Olenicz-Glenieńko, z pozostaniem w Kawaleryi. Назначени: Naczelnik 6-ey dywizyi lekkiej jazdy, Jenerał-Porucznik Olfersjew, Naczelnikiem zapasnych woysk jazdy; Dowódzca 2-ey brygady 7-ey dywizyi lekkiej Jazdy, Jenerał-Major Helfreich, Dowódcą 6-tą dywizyą lekkiej Jazdy; Dowódzca 2-ey brygady 6-ey dywizyi lekkiej jazdy, Jenerał-Major Hrabia Gudowicz, licząc się w Kawaleryi; Orszaku Jego CESARSKIEY MOŚCI Jenerał-Major Mussin-Puszkina 1-szy, Dowódcą 2-ey brygady 6-ey dywizyi lekkiej jazdy, z pozostaniem w Orszaku NAJJAŚNIEJSZEGO PANA; zostający w Kawaleryi Jenerał-Major Hrabia Suchtelen, do Orszaku Jego CESARSKIEY MOŚCI.

— Rządzący Senat, na Połączonym Zebraniu pierwszych trzech Departamentów, słuchali przełożoney przez Pana Radcę Taynego, Ministra Sprawiedliwości i Kawalera Dymitra Wasilewicz Daszkowa, dla należytego wypełnienia, kopii z Najwyżey zatwierdzoney Opinii Rady Państwa, następującego brzmienia: Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechnym Zebraniu, rozpatrzywszy: 1) Przedstawienie Ministra Sprawiedliwości o zastosowaniu wydanych dla Senatu prawideł względem skrócenia terminów stawienia się do podpisów, do średnich i niższych instancyi, i 2) Przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu względem stawienia się do podpisów w drugich instancyach w wieloskładnych kryminalnych sprawach, zamierzyła postanowić w tym względzie, co następuje: I. W sprawach Cywilnych. 1) Na dopełnienie i odmianę Połączenia Praw Cywilnych (T. X.) artykułów 1860 i 1934. Wezwania do podpisów w miejscach Sądowych pierwszej i drugiej instancyi czynić zawsze z pierwszeństwem przez objawienia za pośrednictwem Policji, jeżeli miejsce zamieszkania lub czasowego przebywania stron rozprawiających się wiadome jest ze sprawy, i te znajdują się, przy odbywaniu sprawy w pierwszej instancyi Sądu, w mieście lub jey powiecie, a przy odbywaniu w drugiej instancyi, w Gubernii podległości tej instancyi. W przeciwnym zaś razie wzywać ich do podpisu przez gazety. 2) Wezwania do podpisów czynić wcześniej, po ścisłym porównaniu terminu naznaczonego dla stawiania stronom rozprawującym się, z tym czasem, kiedy wywód ich sprawy ma być ostatecznie wygoto-

маго для явки участвующимъ сторонамъ, съ тѣмъ временемъ, когда докладная записка по ихъ дѣлу долженствуетъ быть окончательно изготовлена. Такое соображеніе возлагается на строгую ответственность Канцеляріи. 3) Наличнымъ тяжущимся назначать для явки къ рукоприкладству семидневный срокъ, находящимся въ уѣздѣ того судебного мѣста, гдѣ производится судъ, со дня дѣйствительнаго имъ объявленія о томъ съ подпискою чрезъ Полицію; въ прочихъ же уѣздахъ той губерніи, прилагая къ нему поверстный срокъ, по разстоянію, въ коемъ тяжущійся будетъ извѣщенъ о явкѣ. Отсутствующимъ же, кои на основаніи, вышепостановленномъ въ статьѣ 1-й, вызываются чрезъ ведомости, назначать двухмѣсячный срокъ, со дня последней публикаціи. Но если бы отсутствующіе тяжущіеся находились въ отдаленномъ краѣ, какъ-то: въ Сибири или за Кавказомъ, то срокъ на явку определять двойной, то есть четырехмѣсячный. 4) Въ дополненіе, поясненіе и отмѣну статьи 1861 Свода Законовъ Гражданскихъ. Кто изъ тяжущихся, бывъ вызываемъ къ рукоприкладству, въ означенные сроки не явится или не пришлетъ повѣреннаго вмѣсто себя, тотъ рѣшительно теряетъ право на рукоприкладство. 5) Участвующія лица, являсь въ назначенный срокъ, обязаны огласить свое присутствіе просьбою о допущеніи ихъ къ рукоприкладству. При самомъ принятіи таковой просьбы назначается имъ и день, въ который они должны дать положенную подписку о рукоприкладствѣ. 6) Въ дополненіе къ ст. 1865 Свода Законовъ Гражданскихъ. Въ отвращеніе медленности со стороны тяжущихся, Секретарь наблюдаетъ, чтобы рукоприкладство совершаемо было въ слѣдующіе сроки: на прошеніе записки, содержащей въ себѣ до 50 листовъ и на учиненіе рукоприкладства, двѣ недѣли, до 100 листовъ — три недѣли; увеличивая срокъ сей недѣлю на каждые 50 листовъ. Въ наблюденіи сихъ сроковъ рукоприкладчики обязываются подпискою. Буде въ теченіе оныхъ тяжущіеся не прочтутъ записки и рукъ не приложатъ, то, доложивъ присутствію, представлять записку къ слушанію и безъ рукоприкладства. 7) Если явятся вдругъ нѣсколько лицъ, имѣющихъ право на рукоприкладство и не пропустившихъ назначеннаго срока на явку, и если чтеніе записки потребуетъ для каждаго болѣе двухъ недѣль, (принимая въ основаніе вышеозначенный расчетъ); то Канцелярія имѣетъ право, съ разрѣшенія Предсѣдательствующаго въ судѣ, раздѣлять между сими лицами чтеніе записки по удобству, отнюдь не сокращая положеннаго на то времени и облегчая каждому всѣ нужныя справки. Такимъ образомъ первую часть записки давать для чтенія тому, кто прежде другихъ огласилъ свое присутствіе, когда же онъ кончатъ и скрѣпить ее, то передавать оную другому, прежде прочихъ явившемуся къ рукоприкладству, а первому вручать вторую часть и такъ далѣе. 8) Кто въ сроки, означенные въ данныхъ подпискахъ, чтенія не начнетъ, или, начавъ, рукоприкладства не кончитъ, тотъ лишается права на оное, точно также, какъ бы вовсе не явился. 9) Если читающей записку сдѣлается болѣнь, то въ то же время долженъ о семъ Канцелярію дать знать и тогда, съ доклада Предсѣдательствующему, увеличивать предписанный срокъ вдвое съ правомъ представленія вмѣсто себя повѣреннаго; по истеченіи же срока, докладывать записку и безъ рукоприкладства. 10) По дѣламъ вексельнымъ, межевымъ и частнымъ, по коимъ имѣть вызова къ рукоприкладству, допускать къ оному изъ участвующихъ только явившихся лично, или приславшихъ для того повѣреннаго. Они обязываются подписками точно такимъ же порядкомъ, какъ въ предшедшихъ статьяхъ постановлено, и подчиняются тѣмъ же правиламъ. Но прошенія ихъ о допущеніи къ рукоприкладству принимать и удовлетворять только до окончательнаго составленія Канцелярією докладной записки, по правилу, нижеизложенному. 11) Дабы время окончательнаго составленія докладныхъ записокъ было всегда гласно и не подвержено сомнѣнію, Канцеляріямъ Судовъ вмѣнить въ непремѣнную обязанность, съ доклада Предсѣдательствующему, выставлять объ окончаніи каждой докладной записки письменное извѣщеніе на доскѣ въ пріемной комнатѣ, и съ исполненіемъ сей формы, право на рукоприкладство прекращать для тѣхъ, кои не подали еще просьбы о допущеніи ихъ къ оному. II. По дѣламъ уголовнымъ: 1) Въ подтвержденіе и дополненіе 1094 статьи Свода Законовъ Уголовныхъ (Т. XV.) Въ случаѣ, если по дѣлу сложному будетъ нѣсколько желающихъ читать записку и дѣлать рукоприкладство, записка раздѣляется между ними по частямъ и первая часть отдается для прочтенія тому, кто прежде явился. 2) Сроки рукоприкладства по уголовнымъ дѣламъ считать по числу листовъ въ запискахъ или экстрактахъ, а не въ подлинныхъ дѣ-

ланы. Такое поровнаніе вклада сѣ на сѣстѣ одповѣдзальностъ Канцелярйи. 3) Особѣице розпразвѣяючым сѣ стронимъ назначать дла ставаня до подпису терминъ Siedmiodniowy, znajdującym się w powiecie tego Sądowego miejsca, gdzie się sprawa odbywa, od dnia rzeczywistego im o tém objawienia, ze wzięciem rewersu przez Policją; w innych zaś powiatach tej Gubernii, dodając do tego wiorstowy termin, podług odległości, w jakiej strona rozprawiająca się będzie obwieszczoną o stawaniu Nieobecnym zaś, którzy, na zasadzie wyżej postanowionej w artykule 1-m, wzywani bydź mają przez gazety, naznacza się termin dwu-miesięczny, od dnia ostatniej publikacji. Lecz gdyby nieobecne rozprawiające się strony znajdowały się w dalekim kraju, jak to: w Syberyi albo za Kaukazem, wówczas termin dla stawania naznaczać podwojny, to jest cztero-miesięczny. 4) Na dopełnienie, objaśnienie i odmianę artykułu 1861 Połączenia Praw Cywilnych. Kto ze stron rozprawiających się, będąc wzywany do podpisu, na oznaczone terminy nie stanie, albo na swe miejsce nie przyśle pełnomocnika, ten zupełnie traci prawo do podpisu. 5) Osoby uczestniczące, stawając w naznaczonym terminie, obowiązane są oświadczyć swą stannosc przez prosbę o dopuszczenie ich do podpisu. Przy samém przyjęciu takiej prosby, naznacza się im i dzień, w którym powinni one dać ustanowiony o podpisie rewers. 6) Na dopełnienie art. 1865 Połączenia Praw Cywilnych. Dla zapobieżenia przewłoki ze strony rozprawiających się, Sekretarz przestrzega, ażeby podpisywanie odbywało się w terminach następujących: na odczytanie wyводу sprawy, zawierającej w sobie do 50-ciu arkuszy i na uczynienie podpisu, dwa tygodnie, do 100 arkuszy — trzy tygodnie, powiększając ten termin tygodniem na każde 50 arkuszy. Do zachowania tych terminów strony obowiązują się przez podpiskę. Jeżeli w przeciągu tych terminów rozprawiające się strony nie odczytają wyводу sprawy i nie podpiszą, tedy, zawiadomiwszy o tém Sąd, przedstawiać wyвод sprawy do słuchania i bez podpisu. 7) Jeżeli się stawić będą razem kilka osób, mających prawo do podpisu i nie opuszczą naznaczonego terminu do stawania, i jeżeli czytanie wyводу sprawy potrzebuje dla każdego więcey dwóch tygodni, (przyjmując za zasadę wyżej oznaczony rachunek); tedy Kancellarya ma prawo, z rozstrzygnięcia Prezydującego w Sądzie, rozdzielać między te osoby czytanie wywodów sprawy, podług dogodności, nie skracając zgoła przeznaczzonego na to czasu i ułatwiając każdemu wszystkie potrzebne sprawki. Takim sposobem pierwszą część wyводу sprawy dawać do czytania temu, kto pierwiy od innych oznaymit o swej stannosci, kiedy zaś ten skończy i podpisze go, tedy oddawać drugiemu, który pierwiy od innych oświadczył stannosc do podpisu, a pierwszemu oddawać drugą część i tak daley. 8) Kto w terminach, oznaczonych w danych podpiskach, czytania nie zacznie, albo zacząwszy, podpisu nie ukończy, ten traci na to prawo zupełnie tak, jakby zgoła nie stawał. 9) Jeżeli czytający wyвод sprawy zachoruje, w ten czas powinien zawiadomic o tém Kancellaryą, i wówczas za przełożeniem Prezydującemu, powiększać przepisany termin podwojny z prawem przystania na swe miejsce pełnomocnika; po upływie zaś terminu, przedstawiać wyвод sprawy i bez podpisu. 10) W sprawach wexlowych, granicznych i prywatnych, w których nie ma wezwania do podpisu, przypuszczając do niego osoby tylko osobicie stawające, lub które przyszlą pełnomocnika. Obowiązują się one przez rewersa zupełnie takimże porządkiem, jak w poprzednich artykułach jest postanowiono, i tymże podlegają prawidłom. Lecz ich prosby o dopuszczenie do podpisu przyjmować i zadosć czynić tylko do ostatecznego ułożenia przez Kancellaryą wyводу sprawy, podług prawidła niżej opisanego. 11) Ażeby czas ostatecznego ułożenia zupełnych wywodów sprawy, był zawsze głośny i nie ulegał wątpliwości, Kancellaryom Sądów przepisać za nieodmienny obowiązek, z przełożenia Prezydującemu, wywieszać o ukończeniu każdego wyводу sprawy na pismie zawiadomienie na tablicy w Izbie przyjęcia, i z wypełnieniem tej formy, prawo do podpisu zamykać dla tych, którzy nie podali jeszcze prosby o dopuszczenie ich do niego. II. W sprawach Kryminalnych: 1) Na zatwierdzenie i dopełnienie 1094 artykułu Połączenia Praw Kryminalnych (T. XV.) W zdarzeniu, jeżeli w sprawie skomplikowanej będąc kilka życzących czytać wyвод sprawy i czynić podpisy, wyвод rozdziela się między niemi na części, i pierwsza część oddaje się dla przeczytania temu, kto pierwiy stanął. 2) Terminy do podpisu w sprawach kryminalnych uważać, podług liczby arkuszy w wywodach spraw czyli ekstraktów, a nie w sprawach autentycznych, dopuszczając do podpisu samych osobistych podsądnych, i to tych tylko, którzy o to prosić będą. Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano: „*Ma bydź podług tego.*” W Carskim-Siole, 28-go Maja, 1836 go roku. I sprawkę, z której się okazało, iż nay-

лахъ, допуская къ рукоприкладству однихъ наличныхъ подсудимыхъ и то тѣхъ только, которые о семъ просить будутъ. На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано: „*Быть по сему.*“ Въ Царскомъ Селѣ, 28 Мая 1836. И справку, по коей оказалось, что всеподданнѣйшій Его Императорскому Величеству докладъ отъ Общаго Собранія, по коему послѣдовало вышеизображенное мнѣніе Государственнаго Совѣта, подносимъ былъ по переданному изъ 3-го Отдѣленія 5-го Департамента Сената, на основаніи указа 15 Декабря 1763 года, дѣлу, требовавшему разрѣшенія по предмету допущенія подсудимыхъ и участвующихъ въ дѣлахъ лицъ къ прочтенію выписокъ и экстрактовъ и учиненію подъ оными рукоприкладствъ. Приказали: по сему Высочайше подтвержденному мнѣнію Государственнаго Совѣта, послать указы всемъ Присутственнымъ мѣстамъ и лицамъ, для должнаго, до кого что изъ нихъ касаться будетъ, свидѣнія и исполненія; а въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ, во всѣ С. Петербургскіе и Московскіе Правительствующаго Сената Департаменты и Общія оныхъ Собранія сообщить вѣденія; для припечатанія же въ издаваемыхъ отъ Сената вѣдомостяхъ, Канторъ Сенатской Типографіи дать извѣстіе. Юля 13 дня 1836 года. (По Общему Собранію первыхъ 3-хъ Департаментовъ.) (С.В.)

— Вчера, въ воскресенье, 27 го Сентября, сдѣлали первые опыты ѣзды по желѣзной дорогѣ отъ Царскаго Села до Павловска. Около часу по полудни, при прекраснѣйшей ясной и теплой погодѣ, собралась у начала готовой желѣзной дороги, близъ Царскаго Села, многочисленная, разнообразная публика. Всего привезено изъ Англій и поставлено на желѣзную дорогу только еще четыре экипажа: два шарабана, т. е. широкія, крытыя повозки, съ шестью рядами скамеекъ, на пять человекъ каждая, и два вагона, т. е. повозки открытыя, для помѣщенія такого же числа пассажировъ. Каждый шарабанъ былъ сдѣланъ съ вагономъ, такъ что всего было два экипажа, на 60 чел. каждый. Въ этотъ экипажъ впрягли двухъ ямскихъ лошадей, тощихъ, не сильныхъ, взятыхъ безъ выбору, впрягли *гусель*, такъ что тянула собственно одна лошадь, а другая, подъ форрейтеромъ, развѣ только давала направленіе. По приглашенію Г. фонъ Герстнера, экипажи наполнились любопытными зрителями, и пустились по дорогѣ во всю конскую прыть. Скорость, разумѣется, не могла превосходить быстроты обыкновеннаго лошадиного бѣга, но достойно вниманія. что двѣ лошади везли во всю скачку, по шестидесяти, человекъ, въ экипажахъ, имѣющихъ вѣсу слишкомъ двѣсти пудъ! Движеніе ровное, пріятное, изрѣдка дающее чувствовать, что колеса экипажей и шины дороги еще, по новости своей, не обтерлись. Отъ Царскаго Села до Павловскаго парка, пространство трехъ верстъ, проѣзжали въ 15 минутъ. При второй и третьей повздки, экипажи наполнились знатными господами и дамами, выѣхавшими изъ Царскаго Села, посмотреть на ѣзду, и не могшими отказаться отъ удовольствія прокатиться по желѣзной дорогѣ. Удовольствіе и одобреніе были всеобщія. Катанье продолжалось до сумерокъ. Опасностей, страха, испуга, ни малѣйшихъ. Да здравствуютъ Русскія желѣзныя дороги! Слава Г. фонъ Герстнеру! Честь почтеннымъ покровителямъ его предпріятія!

Постройка остальныхъ частей дороги производится съ прежнею дѣятельностію. 24-го Сентября получено разрѣшеніе Г. Санктпетербургскаго Военнаго Генераль-Губернатора на начатіе постройки въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ нельзя еще было согласиться съ хозяевами огородовъ объ уступкѣ ими мѣста.

Опыты первой ѣзды по желѣзной дорогѣ произведены на лошадахъ по той причинѣ, что паровыя машины еще не прибыли изъ Англій, откуда онѣ отправлены недѣли за три предъ симъ. Ихъ ожидаютъ ежедневно. Надѣемся чрезъ двѣ недѣли увидѣть нашихъ читателей, что между Павловскомъ и Царскимъ Селомъ ѣздить уже при помощи машинъ, а чрезъ четыре недѣли, прокатиться съ нашими подписчиками отъ Петербурга до Павловска по первой Русской желѣзной дорогѣ, въ экипажахъ, приводимыхъ въ движеніе машиною! (С.П.)

В и л ь н а.

Симъ извѣщается, что доставленные сюда изъ Юрбургскаго Таможеннаго Округа разные конфискованные товары и вещи, какъ то: шерстяныя, шелковыя, бумажныя и пеньковыя издѣлія, мелкія галантерейныя вещи, хрустали, столовыя часы, сахаръ, чай, кофе и другія предметы, будутъ продаваться съ аукціоннаго торга ежедневно съ 10 часовъ утра, исключая табельные и воскресные дни, въ домъ Линевица на Замковой улицѣ. Начальная продажа послѣдуетъ 14 сего Октября.

подданнѣе до Его Цесарскіей Мощи прѣзѣженіе Пowszechnego Zebrania, na które nastąpi wyżej wyrażona Opinia Rady Państwa, podawane było w przesłanej z 3 Oddziału 5 Departamentu Senatu, na osnowie ukazu 15-go Grudnia 1763 roku sprawie, która wymagała rozstrzygnięcia w przedmiocie dopuszczenia podsądnych i uczestników w sprawach do przeczytania wywodów i ekstraktów i uczynienia podpisów. Rozkazali: podług tey, Najwyższy zatwierdzoney, Opinii Rady Państwa, posłać Ukazy do wszystkich urzędowych mięsc i osób, dla należytey, do kogo co z nich będzie należało, wiadomości i wypełnienia; a do Najświętszego Rządzącego Synodu, do wszystkich St. Petersburgskich i Moskiewskich Rządzącego Senatu Departamentów i do Powszechnych ich Zgromadzeń, przesłać uwiadomienia; dla wydrukowania zaś w wydawanych przez Senat gazetach, Kantorowi drukarni Senackiey dać wiadomość. Lipca 13 dnia 1836 roku. (Z Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów. (G. S.)

— Wczora w niedzielę, 27-go Września, czyniono pierwsze proby jazdy po drodze żelazney od Carskiego-Sioła do Pawłowska. Około 1-szey z południa, w rżród naypiękniejszey i ciepłey pogody, zebrali się liczna publiczność blisko Carskiego-Sioła, gdzie się zaczyna żelazna droga. Sprowadzono jeszcze z Anglii i postawiono na żelazney drodze cztery tylko pojazdy: dwa szarabany, to jest: szerokie kryte powozy z sześcią rzędami ławek, na pięć osób każdy i dwa wagony, to jest: powozy bez nakrycia, dla pomieszczenia takiejże liczby podróżnych. Każdy szaraban połączony był łańcuchem z wagonem, tak, iż dwa tylko robiły się pojazdy, na 60-siąt osób każdy. Do tego ekwipażu zaprzężono dwa furmańskie konie, nędzne, nie silne, wzięte bez wyboru; założono je koń przed koń, tak, iż właściwie jeden koń ciągnął, a drugi pod forysiem mógł tylko nadawać kierunek. Na zaproszenie P. von Gerstnera, pojazdy napełniły się ciekawemi widzami i puściły się po drodze, jak mógł koń wyskoczyć. Rozumie się, że szybkość nie mogła przechodzić prędkości zwyczajnego biegu konia, lecz godnym jest uwagi, iż dwa konie w nayprędzszym biegu wieźli po sześćdziesiąt osób, w ekwipażach, więcey dwóchset pudów ważących. Tocznie się było równe, przyjemne, niekiedy czuć dające, że koła pojazdów i szyny drogi, z przyczyny swojej nowości, jeszcze się nie otarły. Od Carskiego-Sioła do parku Pawłowskiego, przestrzeń, trzy wiorsty mająca, była przejeżdżana w 15 minutach. Za drugim i trzecim jeżdżeniem, pojazdy zostały napełnione znakomitemi Panami i Damami, którzy wyjechali z Carskiego-Sioła, dla patrzenia na jazdę, i którzy nie mogli się wstrzymać, ażeby nie użyć przyjemney po żelazney drodze przejażdżki. Ukontentowania i pochwały były powszechne. Jeżdżenie trwało do zmroku. Niebezpieczeństwa obawy i przełknięcia nie było żadnego. Vivat Ruskie żelazne drogi! Sława Panu von Gerstnerowi! Cześć szanownym opiekonom jego przedsięwzięcia!

Budowanie pozostałych części drogi odbywa się z dawniejszą czynnością. 24-go Września otrzymano zezwolenie P. St. Petersburgskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora na rozpoczęcie budowania w tych miejscach, gdzie nie można jeszcze było ugodzić się z właścicielami ogrodów, o ustąpienie przez nich miejsca.

Proby pierwszej po żelazney drodze jazdy, odbyły się na koniach z tey przyczyny, że parowe maszyny nie przybyły jeszcze z Anglii, z kąd już przed trzema tygodniami są wysłane. Mamy nadzieję za dwa tygodnie uwiadomić naszych czytelników, iż między Pawłowskiem a Carskim - Siołem jeżdżą już za pomocą machin a za cztery tygodnie spodziewamy się z naszymi Subskryptorami przejechać z Petersburga do Pawłowska po pierwszej Ruskiej żelazney drodze, w pojazdach machiną poruszanych! (P. P.)

W i l ь n o.

Niniejszém obwieszcza się, iż przywiezione tu z Jurborgskiego Taможеннаго Округу, różne skonfiskowane towary i rzeczy, jako to: wełniane, jedwabne, bawełniane i lniane wyroby, drobne galantereyne rzeczy, kryształy, zegary stołowe, cukier, herbata, kawa, i inne, będą się przedawały z aukcyynego targu, codziennie od godziny 10-tey zrana, oprócz tabelnych i świątecznych dni, w domu Liniewicza na Zamkowej ulicy. Przedaż rozpocznie się d. 14 ter. miesiąca Października.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 11-го Октября.

Сюда прибыли: Князь Василій Козубей изъ Дрездена; Королевско-Великобританскій Чрезвычайный Посоль и Полномочный Министръ при здѣшнемъ Дворѣ, Лордъ Вилліамъ Русселъ изъ Франкфурта на М.; Королевско-Великобританскій Чрезвычайный Посоль и Полномочный Министръ при Саксонскомъ Дворѣ, Регинальдъ Форбесъ выѣхалъ въ Дрезденъ.

12-го Октября.

Ея Кор. Высоч. Принцесса Луиза, вдова Князя Антонія Радзивилла, изъ замка Ругберга въ Силезіи сюда прибыли; Ихъ Свѣтл. Принцъ Богуславъ Радзивиллъ съ супругою, и Князь Чарторыскій также съ супругою прибыли изъ замка Ругберга въ Силезіи; Президентъ Великобританскаго Тайнаго Совета, Перъ Англіи, Маркизь Лансдаунъ изъ Лондона.

13-го Октября.

Сюда прибыли: Принцесса Албрехтъ изъ Гаги; Великаго Герцога Гессенскаго Чрезвычайный Посоль и Полномочный Министръ при здѣшнемъ Дворѣ, Генераль-Маіоръ Князь Августъ Сайнъ-Виттегенштейнъ-Берлебургъ изъ Дармштадта; Князь Кларіи и Алдрингенъ изъ Теплица. (A.P.S.Z.)

Познань, 9-го Октября.

Въ здѣшнемъ Правительственномъ журналѣ отъ 4-го ч. с. м. содержится слѣдующее объявленіе Королевскаго Регентства:

„Изъ объявленія Королевскаго Регентства въ Арнсбергъ видно, что содержатели гостиницъ и питейныхъ домовъ въ нѣкоторыхъ округахъ тамошняго департамента, предположили, не смотря на собственныя невыгоды, сколько возможно отворить гибельныя слѣдствія неумѣреннаго употребленія горячаго напитка. Чтобы достигнуть этой цѣли, они опредѣлили, никому не продавать водки рюмками въ шинку, или мѣрами на домъ, кто неумѣреннно употребляетъ этотъ напитокъ, и не терпѣть такого пьяницы и бездѣльнаго человѣка въ своихъ домахъ. Такому отчужденію подвергнется каждый, кого нравственный судъ, состоящій изъ Бургомистра, мѣстнаго Настоятеля и старшины общества, признаетъ принадлежащимъ къ этому разряду. Нарушитель сего подвергается пенѣ, поставленной Бургомистромъ отъ 1 до 5 талер., каковая будетъ отдаваема въ кассу бѣдныхъ. Замѣченными пьяницамъ нельзя даже давать водки при посредствѣ третьей особы, а въ случаѣ донесенія о томъ послѣдуетъ наказаніе. Такъ какъ въ нашемъ округѣ, жалкія эти случаи весьма часто происходятъ, ибо въ слѣдствіе чрезмѣрнаго употребленія водки, имущество, здоровье и даже жизнь, дѣлаются жертвою онаго, то мы признаемъ за нужное, подать приведенный здѣсь примѣръ къ подражанію, и отозваться ко всемъ занимающимся продажею водки, чтобы слѣдуя сему примѣру, составляли межъ собою подобныя общества. Гг. Земскіе Советники, благоволять неутомимо стараться для приведенія въ исполненіе подобныхъ предположеній, и мы совершенно надѣемся, что одинъ таковой примѣръ, въ нашемъ округѣ, немедленно найдетъ многихъ подражателей. О каждомъ подобномъ обществѣ, мы будемъ ожидать увѣдомленія. (G. C.)

Н и д е р л а н д ы.

Гага, 7-го Октября.

Принцъ Фридрихъ Гейнрихъ на сихъ дняхъ съ Капитаномъ Арриеномъ вздѣлъ въ Гельдеръ, откуда онъ хотя возвратился на время сюда, впрочемъ уже сдѣланы почти все приготовленія для предпріятія 10 ч. с. м. дальняго пути въ Остъ-Индію.

— Вчера былъ у Ея Величества большой обѣдъ, на которомъ Ея Высоч. Супруга Принца Фридриха въ первый разъ послѣ разрѣшенія отъ бремени появилась при Дворѣ. Великій Россійскій Князь МИХАИЛЪ былъ также на этомъ обѣдѣ.

— Георгъ Писа въ Амстердамѣ признанъ тамошнимъ Королевско-Греческимъ Консуломъ.

— Въ Амстердамѣ теперь опять находится Нѣмецкое оперное общество подъ начальствомъ Директора Театра Елерса. (A.P.S.Z.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 4-го Октября.

По новѣйшимъ извѣстіямъ, полученнымъ изъ Швейцаріи, Форортъ получивъ ноту Французскаго Правительства, постановилъ между прочимъ, предписать Швейцарскому Уполномоченному въ Парижѣ, прекратить все сношенія съ Французскимъ Правительствомъ, и также ноту увѣдомить о семъ Министрство.

— Писнуть изъ Тулона отъ 28-го Сентября: „Телеграфъ съ 8 часовъ вчерашняго дня утра въ без-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, dnia 11 Października.

Przybyli tu: Xiążę Bazyli Koczubey z Drezna; Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Brytanii Wielkiej przy tutejszym dworze, Lord William Russel z Frankfortu n. M. Wyjechał: Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Brytanii Wielkiej przy dworze Saskim Reginald Forbes do Drezna.

Dnia 12-go.

Jey Kr. Wys. Xiężna Ludwika, wdowa po Xięciu Antonim Radziwille z zamka Ruhberg w Szlązku, tu przybyła; JJ. OO. Xiążę Bogusław Radziwille z małżonką i Xiążę Czartoryski z małżonką, także przybyli z zamku Ruhberg w Szlązku; Prezydent Tayney Rady Brytanii Wielkiej, Par Anglii, Margrabia Lansdowne, z Londynu.

Dnia 13.

Przybyli tu: Xiężna Albrechtowa z Hagi; Wielkiego Xięcia Heskiego Poseł nadzwyczajny i Minister Pełnomocny przy tutejszym dworze Jenerał-Major Xiążę August Sain-Wittgenstein-Berleburg, z Darmstadt; Xiążę Clary i Aldringen z Cieplic. (A.P.S.Z.)

Poznań, 9-go Października.

W tutejszym dzienniku urzędowym z dnia 4-go b. m. znajduje się następujące ogłoszenie Regencyi Królewskiej:

„Wyczytaliśmy z obwieszczenia Regencyi Królewskiej w Arnbergu, iż gościnnicy i szynkarze w niektórych okręgach Burmistrzowskich tamecznego departamentu, postanowili, z poświęceniem własnego dobra, starać się o odwrócenie niebezpieczliwych skutków nieumiarkowanego używania wódki. Dla osiągnięcia tego celu, ułożyli się, aby nie sprzedawać wódki nikomu kieliszkami do picia w szynkowni lub miarami za dom, ktoby nadmiernie używał tego napoju, ani też nie cierpieć takiego pijaka i próżniaka w swych domach. Wykluczenie takowe spotka każdego, kogo sąd obyczajowy, złożony z Burmistrza, Plebana miejscowego i starszego gminy, za należącego do tej kategorii, wskaże. Przestępca płaci umówioną karę od 1 do 5-ciu tal., która po ustanowieniu istoty czynu, przez Burmistrzaznaczoną i do kassy ubogich oddawaną będzie. Nie wolno notowanym pijakom sprzedawać wódki za pośrednictwem trzecich osób, a w razie wiadomości o tém, następuje kara. Gdy w naszym obwodzie smutne przyypadki nierównie częściej się zdarzają, gdzie, w skutek nadmiernego picia wódki, majątek, zdrowie, a nawet życie, stają się jego ofiarą, widzimy się powodowanemi polecieć dany tu przykład do naśladowania i wezwać wszystkich trudniących się szynkowaniem wódki, aby, idąc za tym przykładem, podobne pomiędzy sobą kojarzyli związki. Ichność Radzcy ziemianscy zechcą się usilnie starać o przywiedzenie do skutku podobnych zamiarów: mamy bowiem nadzieję, iż jeden takowy przykład, w naszym obwodzie dany, wkrótce licznych znajdzie naśladowców. O każdym podobnym związku, doniesienia oczekujemy. (G. C.)

N I D E R L A N D Y.

Haga, 7-go Października

Xiążę Fryderyk Henryk dnia dzisiejszego z Kapitanem Arriens jędził do Helder, z kąd chociaż na niejaki czas znowu tu powrócił, jednak są zrobione wszystkie przygotowania do mającej nastąpić d. 10 t. m. wielkiej podróży do Indyy Wschodnich.

— Wczora u J. K. Mości był wielki obiad; przy tej okoliczności J. K. Wysokość Małżonka Xięcia Fryderyka pierwszy raz po swym połogu ukazała się na dworze. Także J. K. Wysokość Wielki Xiążę Rosyjski MICHAŁ znajdował się na tym obiedzie.

— P. Jerzy Psycha przyznany został Królewsko-Greckim Konsulem w Amsterdamie.

— W Amsterdamie znowu się znajduje Niemieckie Towarzystwo Opery, na czele którego jest Dyrektor Teatru Ellers. (A.P.S.Z.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 4 go Października.

Podług najnowszych wiadomości, otrzymanych tu ze Szwajcaryi, Kanton Prezydujący otrzymawszy notę Rządu Francuzkiego, postanowił między innem, zalecić Szwajcarskiemu Pełnomocnikowi, zerwać wszystkie stosunki z Rządem Francuzkim i przez notę uwiadomić o tém Ministeryum.

— Donoszą z Tulonu pod d. 28 Września: „Telegraf od godziny 8-mej rano dnia wczorayszego w ustawicz-

престанномъ движеніи. Слышно, что Адмиралъ *Гюгонъ* получилъ приказаніе быть въ готовности, и по первому знаку отплыть въ море. Всѣ корабли его эскадры на 6 мѣсяцевъ снабжены жизненными припасами.

— Въ *Mémorial Bordelais* содержится: „Получивъ извѣстіе о пораженіи Генерала *Гомеса* при Вилларобледо, Генералъ *Виллареаль* послѣдшнею съ одною Карлистскою дивизіею, отправился въ долину Мена, чтобы потомъ перейти линію Эбра; этимъ движеніемъ приведена въ дѣйствіе вся линія Наварры и Алавы. Ожидаемъ слѣдствій такихъ смѣлыхъ предпріятій.

— *Phare de Bayonne* сообщаетъ отъ 1-го Октября: „Важныя дѣйствія распушенія вспомогательнаго корпуса образованнаго въ Пау по повелѣнію прежняго Министерства, производятся правильно, съ такимъ же порядкомъ и военною дисциплиною, которая сохранялась при его составѣ. Офицеры, Унтеръ-офицеры и солдаты не могутъ ни возвратиться въ свои корпуса, ни вступитъ въ Африканскіе полки. Артиллерія и кавалерія уже отправлены къ мѣсту своего назначенія. Черезъ нѣсколько дней въ Пау не останется и слѣда вспомогательнаго корпуса.“

— *Торговый журналъ* получилъ извѣстія изъ Мадрита отъ 26-го ч., по коимъ несоглашеніе Министерства на открытіе клуба, произвело большое волненіе умовъ, и заставляеть опасаться новыхъ безпорядковъ, слѣдствіемъ коихъ легко можетъ быть перемена Министерства.

— Извѣстіе о походѣ Генерала *Виллареаля* чрезъ Эбро, произвело на сегодняшней биржѣ неблагоприятное дѣйствіе на Испанскія ассигнаціи, которыя понизились на 25. Также и Французскія ассигнаціи въ слѣдствіе переворота въ Швейцаріи, понизились цѣною. Впрочемъ и во всѣхъ родахъ ассигнацій было гораздо болѣе продавцевъ нежели покупателей и опасались, чтобы курсы опять не понизились, какъ въ прошломъ мѣсяцѣ.

6-го Октября.

Король третьяго дня давалъ въ Нѣльи частную аудіенцію возвратившемуся изъ Марокко Полковнику *Деларю*, а потомъ занимался съ Министрами Внутреннихъ и Иностранныхъ Дѣлъ.

— Министръ Народнаго Просвѣщенія для 33 обществъ, отпустилъ сумму 37,600 фр. для улучшенія училищъ.

— Королю совершилось сегодня 63 года.

— Вчера Графъ *Молѣ* далъ первый свой дипломатическій обѣдъ, на который приглашены были Графъ *Поццо-ди-Борго* и Сиръ *Робертъ Пилъ*.

— Австрійскій Посланникъ въ Лондонѣ Князь *Эстергази*, третьяго дня вечеромъ прибылъ въ Парижъ, впрочемъ пробудеть здѣсь недолго.

— Новый Префектъ Палиціи Г. Гавриэль *Делессеръ* наименованъ экстреннымъ Государственнымъ Совѣтникомъ, съ правомъ имѣть участіе въ совѣщаніяхъ собранія.

— Полки, находившіеся въ лагерѣ при Компьенѣ, съ 3-го ч. с. м. начали опять возвращаться въ свои гарнизоны.

— Пять кораблей изъ эскадры Контръ-Адмирала *Гюгона* 3-го ч. с. м. изъ Тулона, подъ начальствомъ Адмирала, отплыли въ разные Испанскіе и Португальскіе порты, для защиты Французскихъ Консуловъ и для сохраненія интересовъ народа, а также въ случаѣ нужды, для доставленія подъ Французскимъ флагомъ, убжища иностранцамъ. Шестой линійный корабль съ подобнымъ порученіемъ отплыветъ къ Каталонскимъ берегамъ.

— На сегодняшней биржѣ распространился слухъ, что здѣшній банкъ слѣдуя примѣру Англійскаго, прибавилъ свои росты. Слухъ этотъ имѣлъ вредное дѣйствіе на всѣ ассигнаціи.

7-го Октября.

Герцоги *Орлеанскій* и *Немурскій* изъ лагеря при Компьенѣ вчера прибыли въ Нѣльи. Сегодня вечеромъ вся Королевская Фамилія отправится въ Фонтенебло, откуда Его В-во въ воскресенье прибудетъ въ Парижъ.

— О путешествіи Принца *Жоансильскаго*, полученныя здѣсь извѣстія изъ Смирны. Фрегатъ *Ифигенія*, на которомъ находится Принцъ, 7-го Сентября остановился на Смирнской рейдѣ.

— Здѣсь на дняхъ у книгопродавца *Госселина*, появилась первая часть записокъ Люціана *Бонапарте*.

— Полученныя здѣсь отъ 26-го Сентября извѣстія изъ Лиссабона, не содержатъ ничего новаго.

— По письмамъ съ границъ, *Донъ-Карлосъ* 26-го ч. прош. м. оставилъ *Эстеллу* и отправился въ *Дуранго*.

— Согласно съ донесеніями легитимистскихъ журналовъ, Бригадиръ *Сансъ* получилъ приказаніе, дѣйствовать противу *Бургоса*, и если возможно внезапно нападеніемъ овладѣть симъ городомъ. Съ дру-

гымъ остается рѣшеніе. Слыша, что Адмиралъ *Гюгонъ* отдалъ приказъ быть въ готовности до выѣзда подъ жagle за первымъ знакомъ. Всѣ окрѣты его эскадры заперты въ живность на 6 мѣсяцы.

— Въ *Mémorial Bordelais* читаемъ: „На wiadomość o побѣдѣ Генерала *Гомеза* подъ *Villarobledo*, Генералъ *Villareal* поспѣшно зъ одною дивизіею Карлистскою удавъ сѣ на долину Мена, а потомъ перейдѣ линію Эбра; чрезъ порушеніе то, цаѣ линія Наварры и Алавы прирводана зостаѣ до дѣятельности. Ожидаемъ skutkѣвъ тыхъ смѣлыхъ предпріятій.“

— *Phare de Bayonne* donosi pod d. 1 Października: „Ważna operacya rozwiązania korpusu posiłkowego, utworzonego w Pau na rozkaz poprzedniczego Ministerium, odbywa się regularnie w porządku i karności, jakie były zachowywane przy jego organizacyi. Oficerowie, podoficerowie i żołnierze, nie mogą ani do swych korpusów powrócić, ani wstąpić w półki Afrykańskie. Artyllerya i jazda wysłane już zostały podług przeznaczenia. Za kilka dni w Pau ani śladu nie pozostanie korpusu posiłkowego.“

— *Dziennik Handlowy* pod d. 26 otrzymał wiadomości z Madrytu, podług których, opor Ministerium na zezwolenie otwarcia Klubu, sprawił wielkie wzruszenie umysłów, i każe się lękać nowych nieporządków, skutkiem których łatwo bydy może zmiana Ministerium.

— Wiadomość o poruszeniach Jenerała *Villareal* nad Ebre, na dzisiejszej giełdzie szkodliwe wywarła działanie na papiery hiszpańskie, które spadły do 25. Również i francuzkie fondy zniżyły się w cenie, skutkiem kierunku, jaki przyjęły sprawy Szwaycarskie. Zresztą we wszystkich rodzajach papierów, daleko więcey było sprzedających, aniżeli nabywców, i lęcano się, ażeby nie powróciły zniżone kursa przeszłego miesiąca.

Dnia 6-go.

Król dawał wczora prywatne posłuchanie w Neuilly Półkownikowi *Delarue*, który powrócił z Marokku, a potem pracował z Ministrami spraw wewnętrznych i interesów zewnętrznych.

— Minister narodowego oświecenia, 33 gminom assygnował sumę 37,600 franków na ulepszenie ich zakładów szkolnych.

— Król skończył dzisiaj 63 lata wieku.

— Wczora Hrabia *Molé* dał pierwszy swój dyplomatyczny obiad, na którym znajdowali się Hrabia *Pozzo-di-Borgo* i Sir Robert *Peel*.

— Poseł Austryacki w Londynie Xiąże *Esterhazy*, od wczorayszego wieczora znajduje się w Paryżu, jednak krótki tylko czas tu zabawi.

— Nowy Prefekt policyi, P. Gabriel *Delessert*, mianowany został nadzwyczajnym Radcą Stanu, z prawem mienia udziału w naradach tego kolegium.

— Półki, które się znajdowały w obozie pod Compiegne od d. 3 t. m. powoli zaczęły się rozchodzić na swe stanowiska.

— Pięć okrętów z eskadry Kонтръ-Адмирала *Hugon*, d. 3 t. m. z Tulonu pod rozkazami Адмирала wyszło do różnych Hiszpańskich i Portugalskich portów, dla dania opieki Konsulom Francuzkim i interesom narodu, a także w razie potrzeby udzielenia schronienia cudzoziemcom pod Francuzkim sztandarem. Szósty okręt liniowy wkrótce z podobnym poleceniem wyudzie pod żagle ku brzegom Katalonii.

— Na dzisiejszej giełdzie rozbiegła się pogłoska, że bank tutejszy, idąc za przykłądem Angielskiego, podwyższył swe procenta. Pogłoska ta szkodliwe miała działanie na wszystkie papiery.

Dnia 7.

Xiążęta *Orléans* i *Némours* wczora z obozu pod Compiegne do Neuilly przybyli. Dzisiaj wieczorem цаѣ familia Królewska uda sѣ do Fontainebleau, zkąd J. Kr. Mośc w niedzielę do Paryża powróci.

— Otrzymane tu wiadomości ze Smyrny o podróży Xięcia *Joinville*. Fregata *Iphigenia*, na której się Xiąże znajduje, 7-go Września stanęła na kotwicy na reydzie Smyrneckim.

— W tych dniach u księgarza *Gosselin* ukazała się pierwsza część pamiętników *Lucyana Bonaparte*.

— Otrzymane tu wiadomości z Lisbony pod d. 26 Września nie nowego nie zawierają.

— Listy od granic donoszą, że *Don Carlos* dnia 26 opuścił *Estellę* i udał się do *Durango*.

— Podług dzienników legitymistycznych, Brygadyer *Sanz* otrzymał rozkaz zwrócić swe działania na *Burgos*, i, jeśli można, niespodzianym napadem opanować to miasto. Z drugiej strony czytamy w *Guienne*: „Po-

той стороны *Guippee* сообщает: „По полученнымъ нами извѣстиямъ, кажется, что Генералу *Гомесу* поручено исполнить важный планъ. Дивизія этого храбраго Генерала, при Юфантесъ раздѣлилась на двѣ части, изъ коихъ одна пойдетъ въ Андалузю, другая въ Эстремадуру, чтобы прямо чрезъ Касересъ идти въ Бадахосъ, для воспрепятствованія Министерству *Мендизабала* побѣга въ эту сторону и въ Кадиксъ.“

(A.P.S.Z.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.
Лондонъ, 4-го Октября.

Принцесса *Викторія* въ будущемъ Маѣ достигнетъ совершеннолѣтія. По донесеніямъ здѣшнихъ журналовъ, она говоритъ на многихъ новѣйшихъ языкахъ, хорошо знаетъ Латинскій языкъ и Математику и весьма искусна въ музыкѣ.

— Членомъ Парламента въ Марилебонѣ въ видѣ письма издана брошюрка подъ заглавіемъ: *Лорды, Правительство и Страна*, въ которой сочинитель старается прекратить несогласія между Выгами и Радикалистами, и которая по способностямъ сочинителя, предметамъ, о которыхъ онъ разсуждаетъ, и времени изданія, возбуждаетъ большое вниманіе. О преобразованіи Верхняго Парламента, *Г. Булверъ* не говоритъ ничего рѣшительнаго, но полагаетъ, что разсмотрѣніе сего вопроса, nebudeť имѣть мѣста въ Парламентѣ.

— Во всей Ирландіи происходитъ перемѣщеніе войскъ, и многіе полки будутъ посланы въ Шотландію.

— Третьяго дня около нашихъ южныхъ береговъ свирѣпствовала ужасная ураганъ, и слышно, что много разбито кораблей. Несмотря на бурю, *Лордъ Линдхурстъ* чрезъ каналъ отправился во Францію.

— Въ Сѣверной Шотландіи съ 20 на 21 ч. выпало много снѣга и очень было холодно.

— Изъ Канады уведомляютъ, что Губернатору Сиръ *Францисъ Гайду* поручено, посредствомъ переговоровъ съ Индейцами пріобрѣсть уступку страны на сѣверъ отъ озера Гуронъ. Это пространство имѣетъ около полу-милліона акровъ; предполагено, это новое владѣніе отъ 50 до 200 акровъ, за самую умеренную цѣну уступить Британскимъ колонистамъ. Есть планъ, устроить чугунную дорогу вдоль южныхъ береговъ рѣки Св. Лаврентія чрезъ владѣніе Богарноа до озера Св. Франциска; длина оной должна быть на 15 Англійскихъ миль; предварительно однимъ обществомъ составленъ капиталъ для сего предпріятія 50,000 ф. стер., къ чему одинъ изъ членовъ *Г. Эллисъ* прибавилъ еще 10,000 ф. стер.

— Въ Сѣверной Америкѣ, начертанъ испанскій планъ чугунной дороги, (и подписка уже почти совершенно удовлетворительна), именно, отъ Брунsvикъ-Гарбура на Георгійскихъ берегахъ, до рѣки Аналахикола въ Флоридѣ. Такимъ образомъ избѣгнуть отъ 12—1400 Англійскихъ миль опаснаго мореплаванія, и изъ Нью Орлеана въ Нью Йоркъ, можно будетъ совершить путь чрезъ 6 дней.

— Въ Чарлстаунѣ (Соед. Штат.) обнаружилась холера. Между 24-мъ и 29-мъ Августа, случилось 45 przypadковъ, изъ коихъ 15 было смертныхъ; впрочемъ болѣзнь постигаетъ только Негровъ и неумѣренныхъ людей.

5-го Октября.

Ея. Кор. Высоч. Герцогиня *Глостерская* отъ ИИ. ВВ. изъ Винзора опять сюда прибыла.

— Россійскій Посланникъ въ Бразиліи Баронъ *Мальтицъ*, братъ здѣшняго Россійскаго Уполномоченнаго, прибылъ сюда изъ Рио-Жанейро. Графа *Позцоди-Борго* около 20-го ч. с. м. ожидаютъ изъ Парижа.

— *Standard* пишетъ: „Въ Лиссабонѣ, откуда мы имѣемъ извѣстія до 25-го Сентября, въ мнѣніи народа, кажется обнаруживается противодѣйствіе. Знатные люди, сильно противились послѣднимъ движеніямъ, и слышно, что *Г. Фанъ де Вейеръ* объявилъ, что было бы полезно, испросить помощи Англій, ибо всякая попытка, уничтожить *Хартію Донъ Педра*, должна почитаться Мигуэлистскимъ дѣломъ. *Г. Фанъ де Вейеръ*, надобно прибавить, по случаю Бельгійскихъ дѣлъ, узналъ о неблагоуразуміи нашего управленія иностранныхъ дѣлъ, и посему мы не удивляемся, если онъ почитаетъ это предположеніе недовольно усвѣшнымъ. Но мы надѣемся, что онъ въ томъ переувѣрится. Мы довольно уже потерпѣли за участіе въ дѣлахъ Полуострова, и можемъ оныя на будущее время предоставить самимъ себѣ.“

— Третьяго дня представлялся Королю наименованный начальникомъ войскъ въ Малыхъ Антиллахъ, Генераль-Лейтенантъ, Сиръ *Самфордъ Уаттинггамъ*.

7-го Октября.

Его Императорское Величество Великаго Князя Россійскаго МИХАИЛА, ожидаютъ сюда изъ Голландіи. Одинъ изъ Его Адъютантовъ уже прибылъ

дѣлугъ wiadomości przez nas otrzymanych, zdaje się, iż teraz Jenerałowi *Gomez* poruczoną wykonanie ważnego planu. Dywizya tego walecznego Jenerała pod *Yufantes* na dwie rozdzielita się części, z których jedna udała się do Andaluzji, druga do Estremadury, ażeby prosto przez *Caceres* dostać się do *Badajoz*, przez co by przecięto ucieczkę Ministerjum *Mendizabala* w tę stronę i do *Kadyxu*.” (A.P.S.Z.)

БРИТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, дня 4 Паждзиерніка.

Хіѣзничка *Викторія* в настѣпуючымъ Маю дойдzie zupełnychъ lat. Подлугъ doniesień тuteyszychъ dzienników, мови она wielą нówszemiъ językami, posiada dobrze Łacinę i Matematykę, również bardzo jest biegłą w muzyce.

— W tymъ właśnie czasie, przez Członka Parlamentu z *Marylebone* w kształcie listu wydane zostało piśmię pod tytułem: *Lordowie, Rząd i Kraj*, w którym jest dążenie do załatwienia niezgody między *Whigami* a *Radikalistami*, a które to piśmię, ze względu na talenta autora, na przedmiot, o którym traktuje, i czas jego wydania, wielką wzbudza uwagę. O reformie *Izby Wyższej*, *P. Bulwer* nie stanowczego, nienamienia lecz rozumie, że roztrząsanie tego pytania w *Parlamentcie* nie będzie miało miejsca.

— W całej Irlandji, odbywają się translokacje wojsk, a wiele półków do Szkocji posłano będzie.

— Zawczora na naszychъ brzegachъ południowychъ panowała okropna burza, i dowiadujemy się już, o wielu przypadkachъ rozbicia się okrętów. Pomimo tей pogody, *Lord Lyndhurst* przez Kanał wyjechał do Francji.

— W Szkocji północnej z d. 20 na 21 przeszł. m. dużo wypadło śniegu i bardzo było zimno.

— Donoszą z Kanady, iż Gubernatorowi *Sir Francis Head* polecono, ażeby przez układ z *Indyanami*, nabył uspienie kraju na północ jeziora *Huron*. Przystrzeń ta obejmuje około półmilionu akrów; zamierzono nową tę posiadłość od 50 do 200 akrów, za bardzo umiarkowane ceny, ustąpić *Angielskim* kolonistom. Jest projekt wzdłużъ brzegu południowego rzeki *Sw. Wawrzyńca* przez Państwo *Beauharnois* do jeziora *St. Franciszka* urządzić drogę żelazną; długość jej byłaby około 15 mil *Angielskich*; kapitał na ten cel przez pewne warzystwo złożony, wynosi 50,000 fun. szter., do czego jeden z Członków, *P. Ellis*, przydał jeszcze 10,000.

— W Ameryce północnej, skreślony został olbrzymi plan drogi żelaznej, (a summy przez subskrypcją zebrane prawie już są dostateczne) t. i. od *Brunswick-Harbur* na brzegachъ *Georgijskich* do rzeki *Apalachicola* we *Florydzie*. Tym sposobem, 12—1400 mil *Angielskich* oszczędzi się niebezpiecznej wodnej podróży, i z *New-Orleans* do *New-York* w 6 dniachъ drogę przebydź będzie można.

— W *Charlestown* (Stan. Zjed.) okazała się cholera. Między 24 a 29 Sierpnia zaszło 45 przypadków, z których 15 było śmiertelnych; lecz tylko choroby tей doznają *Murzyni* i ludzie niewstrzemięzliwego życia.

Dnia 5.

Jey Kr. Wys. Хіѣзна *Gloucester* z *Windsor* od *Królestwa Ich Mość* znowu tu przybyła.

— Poseł *Rossyjski* w *Brazylji*, *Baron Maltitz*, brat *Rossyjskiego* тuteyszego Pełnomocnika, z *Rio-Janeiro* tu przybył. *Hrabia Pozzo-di-Borgo* około 20 t. m. z *Paryża* jest tu oczekiwany.

— *Standard* donosi: „W *Lisbonie*, z kąd mamy wiadomości do 25 *Września*, w zdaniachъ ludu, zdaje się okazywać reakcyя. Znakomici mężowie, mocno się oświadczyli przeciwko ostatnimъ poruszenіomъ i słyszeliśmy, iż *P. van de Weyer* przekadał, iż pożytecznymъ byłoby udać się do *Anglii* o pomoc, gdyż każde kuszenie się względemъ uchylenia *Karty Don Pedra*, powinno się uważać, jako poruszenie *Miguelistów*. Dodać należy, że *P. van de Weyer*, przezъ sprawy *Belgijskie* wiele się dowiedział o nieroztropności naszego zarządu *Spraw Zewnętrznych*, a przeto się dziwić nie możemy, jeśli on tak rozumie, że projekt ten nie zupełnie będzie skutecznymъ. Dość już mieliśmy za nasze wmięszanie się w *sprawę Półwyspu*, i możemy je na przyszłość, całkiem samymъ sobie zostawić.“

— Zawczora przedstawiany był *Królowi* mianowanemu dowódcą wojska w *Mniejszychъ Antyllach* *Jenerał Porucznik* *Sir Samford Whittingham*.

Dnia 7.

Jego *Cesarska Wysokość Wielki Хіѣзъ Rossyjski* *MICHAŁ*, z *Hollandji* jest tu oczekiwany. Jeden z Jego *Adjutantów* zawczora już przybył do *Lon-*

въ Лондонъ для заготовленія для Его Величества жилища.

— Французскій Посоль при здѣшнемъ Дворѣ, Генераль Графъ *Себастьяни*, третьяго дня прибылъ сюда изъ Парижа и уже вчера имѣлъ долгое совѣщаніе съ Лордомъ *Пальмерстономъ* въ Департаментъ вѣнскихъ дѣлъ.

— Лордъ *Линдеурстъ* выѣхалъ во Францію.

— Въ Среду утромъ загорѣлась часть зданія Лондонскаго Университета и пожаръ прекращенъ былъ, когда уже убытокъ причиненный имъ простирался вѣроятно на 5—6,000 ф. стер.

— *Times* увѣряетъ, что несогласія между Франціею и Швейцаріею будутъ скоро прекращены или непосредственно самими враждующими державами или посредствомъ Англіи.

— Изъ Лиссабона нѣтъ никакихъ новыхъ извѣстій.

— Слышно, что въ Тагъ придутъ еще около шести линейныхъ кораблей и послѣдній изъ нихъ сегодня поплыветъ изъ Фалмута; Французская эскадра также изъ Средиземнаго моря поплыветъ къ Лиссабону. (A.P.S.Z.)

ГЕРМАНІЯ.

Дрезденъ, 8-го Октября.

Его Величество Король 6-го ч. с. м. вечеромъ возвратился изъ Баудена, и сегодня въ 10 часовъ утра дѣлалъ разводъ здѣшной гвардіи.

— Ея Кор. Высочество Принцесса *Августа* изъ путешествія послѣдовавшаго 2-го ч. с. м. въ Лейпцигъ потомъ въ Алтенбургъ сюда возвратилась. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 28-го Сентября.

Однимъ изъ новѣйшихъ декретовъ, изъ коихъ ежедневно многія сообщаются придворною газетою, повелѣвается не уничтожать ни одного изъ монастырей, назначенныхъ для общественной пользы; другимъ декретомъ уничтожается право дворянства исключительно занимать офицерскія мѣста по морской службѣ; третьимъ, вѣлно приступить къ выбору Инспекторовъ милиціи; четвертымъ предоставляется общественнымъ судамъ въ городахъ и деревняхъ въ сомнительныхъ случаяхъ рѣшеніе, кому поступить въ національную милицію; пятый повелѣваетъ составить комиссію изъ образованныхъ и добродѣтельныхъ мужей, которая должна судить и сдѣлать рѣшеніе о томъ, кто изъ теперешнихъ членовъ Магистрата Правленія и Судей заслужилъ отставку.

— Члены патріотическаго общества въ Мадридѣ подали Министру Внутреннихъ Дѣлъ протестъ противъ Королевскаго декрета, которымъ ихъ общество возбраняется. (A.P.S.Z.)

ПОРТУГАЛІЯ.

Лиссабонъ, 24-го Сентября.

Journal de la Haye, по полученному письму изъ Лиссабона отъ 26-го Сентября, сообщаетъ слѣдующее: „Королева очень больна, и даже на счетъ ея опасаются, и хотя она 22-го ч., находилась на молебствіи въ кафедрѣ, впрочемъ еще не вѣрятъ, чтобы жизнь ея не была въ опасности. Мигуэлистскія движенія въ Алгарвіи начинаютъ сильно обезпокоивать Правительство. Хотѣли еще пятый егерскій баталіонъ, 9-го Сентября причисленный къ національной гвардіи, послать въ Алгарвію противу инсургентовъ, но не доставало нужныхъ для сего денегъ.“ (A.P.S.Z.)

ТУРЦІЯ.

По частнымъ письмамъ изъ Константинополя отъ 14-го Сентября, *Globe* увѣдомляетъ: „Французскій Посланникъ при Портѣ, Адмиралъ *Руссенъ*, 13-го ч. имѣлъ прощальную аудіенцію. Султанъ былъ къ нему очень холоденъ. Около 18-го ч. Адмирала ожидаютъ въ Парижѣ.—2-го Сентября половина города Лариссы истреблена пожаромъ.—14-го с. м. Британскій флотъ находился при Вурлѣ.—Корабль *Margaretъ* подъ предводительствомъ Капитана Грея, стоявшій на якорѣ на Троянскомъ берегу, 10-го Сентября ночью встрѣтилъ нападеніе морскихъ разбойниковъ; но эти бездѣльники умертвивъ стражу напали такой пріемъ со стороны людей бывшихъ на кораблѣ, что сочли за нужное отступить. Капитанъ и трое изъ его людей въ схваткѣ тяжело ранены. Въ то же время на Генуезскій корабль предъ островомъ Терміею напали морскіе разбойники, но онъ также счастливо избавился отъ нихъ.

— *Morning-Chronicle* содержитъ слѣдующее письмо изъ Константинополя отъ 14-го Сентября: „Въ Субботу случилось въ Высокой Портѣ необыкновенное явленіе. *Абдурагманъ-Эффенди*, по своимъ познаніямъ и благочестію знаменитый Улема, нечаянно явился въ Апелляціонномъ судѣ, гдѣ недавно съ большимъ торжествомъ выставленъ портретъ Султана и объя-

вѣнны, для приготовления для Его Высочести mieszkania.

— Поселъ Французки при тудейшымъ дворѣ, Jeneraļ Hrabia *Sebastiani*, zawczora z Paryża tu przybył, i dnia wczorayszego, miał już długą naradę z Lordem *Palmerston* w wydziale Spraw Zewnętrznych.

— Lord *Lyndhurst* wyjechał do Francji.

— We śródę rano, część budowli Londyńskiego Uniwersytetu, stała się pastwą płomieni; ogień dopiero został ugaszony, gdy znaczne zrzucił szkody, wynoszące od 5—6000 fun. szter.

— *Times* utrzymuje, że niezgody między Francją a Szwajcaryą w krótcie po przyjacielsku załatwione będą, albo bezpośrednio przez same poróżnione strony, lub przez pośrednictwo Brytanji Wielkiej.

— Z Lisbony nieotrzymano tu żadnych nowszych wiadomości.

— Słychać, że stanowisko w Tajo ma być wzmożone sześciu okrętami liniowymi, i ostatni z tych dziś jeszcze wypłynie z Falmouth; także Francuzka eska-dra z morza Szródziemnego, uda się do Lisbony.

(A.P.S.Z.)

НИЕМЦУ.

Drezno, 8-го Października.

J. K. Mość d. 6 t. m. wieczoremъ powrócił z Bautzen, a dzisiaj o godz. 10 rano, czynił przegląd tutejszey gwardyi.

— Jey Kr. Wys. Xiężniczka *Augusta*, z przedsięwziętej d. 2 t. m. podróży do Lipska, a ztamtąd do Altenburga, tu powróciła. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, dnia 28-го Września.

Pomiędzy najnowszymi dekretami, których gazeta dworu codziennie mnóstwo zawiera, jeden przepisuje, nie kasować tych klasztorów, które na usługę publiczną przeznaczone są; drugi uchyla przywileje szlachty do wyjącego zajęcia przez nią mieysc oficerskich w służbie morskiej; trzeci przepisuje natychmiast przystąpić do wyboru Inspektora Milicyi; czwarty porucza wszystkim władzom w miastach i po wsiach w zdarzeniach wątpliwych rozstrzygnięcie, kto ma wstąpić do milicyi narodowej; piąty rozkazuje ustanowienie Kommissyi, złożonej z oświeconych i cnotliwych mężów, która ma sądzić i rozstrzygać: kto z teraźniejszych osób Magistratu i Sędziów, zasługuje być usuniętym.

— Członkowie Towarzystwa patryotycznego w Madrycie, przestali Ministrowi Spraw Wewnętrznych protestacją przeciw Królewskiemu dekretowi, przez który odrzucone zostało potwierdzenie ich związku.

(A.P.S.Z.)

ПОРТУГАЛІЯ.

Journal de la Haye, podług listu otrzymanego z Lisbony pod d. 26 Września donosi, co następuje. „Królowa jest mocno chora, lękają się nawet o jej życie; chociaż dnia 22 znajdowała się w katedrze na *Te Deum*, z tém wszystkiem nie wierzą jeszcze, ażeby życiu jej nie zagrażało niebezpieczeństwo.— Poruszenia Miguelistowskie w Algarbii zaczynają Rząd bardzo niepokoić, chciano już 5-ty batalion strzelców, 9 go Września do Gwardyi Narodowej wcielony, wysłać do Algarbii przeciwko powstańcom, lecz brakło potrzebnych do tego pieniędzy.“ (A.P.S.Z.)

ТУРЦУА.

Podług listów prywatnych z Kostantynopola pod d. 14 Września, *Globe* donosi: „Poseł Francuzki przy Porcie, Admiral *Roussin*, dnia 13 miał pożegnálną audyencyą. Sułtan przyjął go bardzo oziębło. Około d. 18-go Admiral oczekiwany jest do Paryża.— Dnia 2-go Września połowa miasta Larissy ogniem zniszczona została.— Dnia 14 tegoż m. flotta angielska znajdowała się pod Vurlą.— Okręt *Margaret*, dowodzony przez Kapitana *Gray*, 10-go Września, gdy na brzegach Troi zarzucił kotwicę, w nocy napadnięty został przez rozbojników morskich; hultaje ci, po zabiciu straży, ze strony ludzi okrętowych takiego doznali oporu, iż musieli wziąć się do ucieczki. Kapitan i trzej z jego ludzi w walce tej ciężko zostali ranieni. W tymże czasie i Genueński okręt, blisko wyspy Thermii takiegoż doznał przypadku, lecz równie szczęśliwie wyszedł.”

— *Morning Chronicle* zawiera następujący list z Kostantynopola pod d. 14 Września: „W sobotę przy Wysokiej Porcie, miało miejsce nadzwyczajne zdarzenie. *Abdurahman Effendi*, nauką i pobożnością odznaczający się Ulem, niespodziewanie stanął przed Sądem Appellacyynym, gdzie nie dawno wywieszono z wielką uroczystością portret Sułtana, i nowością tę, jako prze-

вилъ эту новость, совершенно противную законамъ и обычаямъ Ислама, за святотатство. Онъ притомъ произносилъ ужасныя проклятія на Султана, и Министръ Внутреннихъ Дѣлъ съ трудомъ могъ принудить его замолчать. Слова его произвели глубокое впечатлѣніе на слушателей. Весьма замѣчательно при этомъ случаѣ то, что человеку, оскорбившему Султана въ собственныхъ его чертогахъ, дозволили спокойно удалиться. Но вѣроятно скоро наступитъ часъ возмездія и полагаютъ, что Султанъ уже думаетъ объ ограниченіи власти и привилегій Улемовъ; — предпріятіе, которое по уничтоженіи Янычаръ, легко исполнить. Попытки ихъ при послѣднихъ происшествіяхъ, привлечь армию на свою сторону, имѣли слѣдствіемъ скорое и жестокое наказаніе. Улемы отъ своего разврата, именно въ Константинополѣ, потеряли уваженіе народа. Национальная милиція, введенная теперь во всей Турціи, послужитъ къ усиленію власти народа. Молва о томъ, будто Султана хотѣли отравить, вѣроятно неосновательна, впрочемъ въ Перѣ она возбудила большое вниманіе. — Епископы и Секретари, окружавшіе особу Греческаго Патріарха, обвинены въ расточеніи общественной суммы и осуждены на изгнаніе. Патріархъ получилъ замѣчаніе, и объявлено ему, что впредь будетъ онъ подъ строгимъ присмотромъ. Въ Субботу Г. Уркартъ, Секретарь Британскаго Посольства представлялся Министру Внутреннихъ Дѣлъ, *Portew Effendi* и принялъ дружественно.

— *Times* получилъ извѣстіе изъ Константинополя отъ 14-го Сентября, по которымъ недавно открытъ заговоръ, цѣлю коего было въ одно время возмутить провинціи по южной сторонѣ Дуная. Обнаружившіеся беспорядки въ Софій, Шеркой и Беркоскѣ были только предвѣстіями возстанія.

Смирна, 9-го Сентября.

Англійскій флотъ, находящійся подъ командою Вице-Адмирала *Ролей*, 3-го ч. с. м. прибылъ изъ Греціи въ Вурлу. Онъ состоитъ изъ пяти линійныхъ кораблей: *Каледонія*, на которомъ находится Адмиралъ *Ролей*, о 120 пушкахъ, *Канопусъ* и *Тундереръ* о 84, *Реванжъ* о 98 и *Единбургъ* о 74 пушкахъ, двухъ фрегатовъ *Вернонъ* и *Брагамъ* о 50 и корветы *Фаворитъ* о 18 пушкахъ.

— Французскій фрегатъ *Ифигенія*, на которомъ находится Принцъ *Жоанвильскій*, какъ флота Лейтенантъ, 7-го ч. прибылъ въ Смирну. Его Высоч. принималъ только Французскаго Генеральнаго Консула, и потомъ въ сопровожденіи онаго, соблюдая строжайшее инкогнито отправился въ Базаръ и въ Бурнабатъ. Неизвѣстно, долго ли Принцъ пробудетъ въ Смирнѣ, но слышно, что *Ифигенія* отправится въ Сирію, а потомъ возвратится въ Тулонъ. Француз. Генерал. Консулъ Г. *Шале*, 12-го ч. въ честь Принца даетъ балъ. (A.P.S.Z.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Исполинская Капуста.

Въ одной Французской газетѣ, (*Journal des Débats*) извѣщаютъ охотниковъ садоводства о появленіи новаго рода капусты, недавно изъ Новой Зеландіи во Францію привезеннаго, о которомъ рассказываютъ неимоверныя почти чудеса. Увѣряютъ, что кочни этой капусты имѣютъ вышины отъ 4 до 7, а окружности отъ 7 до 9 арш. Сѣмена ея продаются въ Парижѣ въ сѣменной конторѣ М. Г. Обри, въ Ришельевской улицѣ подл. N. 8, въ пачкахъ, цѣною отъ 5 до 10 франковъ. Продавцы говорятъ, что уже многіе почтенные сельскіе хозяева и садоводы, видѣвъ это исполинское растеніе, сдѣлали заказы на сѣмена, для разведенія его у себя. При каждой пачкѣ выдается печатное наставленіе на счетъ воздѣлыванія и посѣва ея; посѣвъ, во Франціи, долженъ производиться въ Сентябрѣ.

Вотъ все, что сказано объ этомъ богатырь-капустѣ, который по вышесказанному, кажется, долженъ произрастать во Франціи. Если нѣтъ опечатки въ размѣрахъ, то конечно стоитъ того развести такую капусту, имѣющую въ вышину слѣшкомъ полторы, а въ окружности до 3 сажень, и если она при этомъ объемѣ также вкусна, какъ наша скромная капуста, то не жаль будетъ для нее измѣнить размѣръ нашихъ грядъ и кустовъ.

Мы постараемся достать подробнѣйшія и надежныя свѣденія объ этомъ растеніи и сообщить объ нихъ нашимъ читателямъ. (З. П.)

Съ 1-го числа наступившаго мѣсяца Октября, принимается подписка на четвертый Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему сер. 2 руб. 25 коп.

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Октября 13 д. 1836 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій*.

цивную засадамъ и звyczajomъ Исламизму, оглосилъ за блузіерство. Wywieralъ przytѣmъ największe złorzeczenia przeciwъ Sultanowi, Ministerъ spraw wewnętrznychъ zaledwie z wielką trudnością mógł go skłonicъ do milczenia. Słowa jego uczyniły głębokie wrażenie na słuchaczach. Przy tej okoliczności największej uderzało, iż temu, który Sultana we własnymъ jego znieważyłъ pałacu, spokojnie potѣmъ odejśćъ дозволено. Lecz zapewne godzina odwetu nie jestъ daleką, i rozumieją, że Sultanъ myśli jużъ o tѣmъ, ażeby władzę i przywileje Ulemówъ ograniczyć; przedsięwzięcie — które, po zgładzeniu Janczarów, równieżъ jestъ łatwe. Kuszenie się ichъ przy ostatnichъ wypadkachъ dla przeciągnięcia wojska na swą stronę, miało za skutekъ прѣdkie i krwawe ukaranie. Ulemowie przezъ wielkie swe zepsucie, mianowicie w Константинополу, utracili poważenie narodu. Milicya narodowa, która teraz w całej Turcyi została urządzona, ma służyćъ do powiększenia potęgi narodu. Pogłoska o zamiarze ośrucia Sultana, jestъ zapewne bezzasadną; na Pera jednakъ wielkie sprawiła wrażenie. — Biskupi i Sekretarze, otaczający Greckiego Patriarchę, oskarżeni o zmarnotrawienie pieniędzy publicznychъ, zostali wygnani. Patriarsze dano przestroгę i oświadczone, iż na przyszłośćъ zostawać będą pod ścisłymъ dozoremъ. — W sobotę P. *Urquhart*, Sekretarzъ Поселства Британіи Wielkiej, byłъ przedstawiany Ministrowi spraw wewnętrznychъ *Portew Effendi*, i z uprzejmością byłъ przyjęty.

— *Times* udziela wiadomości z Константинополя d. 14 Września, podługъ których odkryty zostałъ niedawno spisek, mający na celu powszechne i jednoczesne powstanie południowychъ провинцыи Дуная. Wybuchy niespokojności w Sofii, Scherkoy i Berkoska, były tylko poprzedzicielami znakami burzy.

Смирна, 9-го Września.

Flotta angielska, pod dowództwem Vice-Admirala *Rowley*, d. 5 t. m. przybyła z Grecyi do Vurli. Składa się z 5-ciu okrętówъ liniowychъ: *Caledonia* o 120 działachъ, na którymъ się znajduje Admiralъ, *Canopus* i *Thunderer* o 84, *Revenge* o 98 i *Edinburgh* o 74 działachъ, dwóchъ fregatъ *Vernon* i *Braham* o 50 i korwety *Favorite* o 18 działachъ.

— Fregata Francuzka *Iphigenia*, na której się znajduje J. Kr. Wys. Xiąże *Joinville*, jako Porucznikъ okrętowy, d. 7 przybyła do Sмирны. J. Kr. Wys. przyjmowałъ tylko Jeneralnego Konsula Francuzkiego, i potѣmъ przeprowadzany przezъ niego, udał się do Bazaru i Burnabat, ściśle zachowującъ incognito. Nie wiadomo, jakъ długo Xiąże w Sмирніе zabawi; lecz słychać, że *Iphigenia* przedsięwzięcie podróży do Syryi, a potѣmъ powróci do Tulonu. Konsul Jeneralny Francuzki P. *Challaye* zamyśla d. 12 daćъ balъ na cześćъ Xięcia.

(A.P.S.Z.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Kapusta Olbrzym.

W gazecie francuzkiej (*Dziennikъ Rozpraw*) wiadomiamiają amatorówъ ogrodnictwa o zjawieniu się nowego rodzaju kapusty, niedawno z Nowey Zelandyi do Francyi przywiezioney, o której opowiadają trudne zdaje się do wierzenia rzeczy. Zapewniają, iż główki tej kapusty mają wysokości od 4 do 7, a średnicy od 7 do 9 arszynów. Nasienie jej przedają w Paryżu w Kantorze nasion M. G. Obry, na ulicy Richelieu pod N. 8, w paczkachъ po cenie od 5 do 10 frankówъ. Przedawcy mówią, że wielu jużъ znakomitszychъ wiejskichъ gospodarzy i ogrodników, widzącъ tę olbrzymią roślinę, zamówiło nasiona, dla zaprowadzenia jej u siebie. Przy każdymъ paczku wydaje się drukowana instrukcyя względemъ jej uprawy i zasiewu; we Francyi siać ją potrzeba we Wrześniu.

Oto jestъ wszystko, co było napisano o tymъ bohaterze-kapuscie, która, jakъ wyżejъ powiedziano, zdaje się, iż rośnie we Francyi. Jeśli nie ma omyłki w wymiarachъ, tedy zapewne warto jestъ zaprowadzić taką kapustę, mającą wysokości przeszło półtora, a obwodu do trzechъ sажни; a jeżeli ona przy tej objętości, takiego jestъ smaku, jakъ наша скромna капуста, tedy nie szkoda będzie odmienić dla niej miaręъ нашихъ grządъ i naczynъ.

Postaramy się o dokładniejsze szczegóły i wiadomości o tej roślinie, i udzielimy je naszymъ czytelnikomъ. (G. R.)

Od dnia 1-go teraźniejszego mѣсяца Października, zaczęła się prenumerata na 4-ty tego roku kwartałъ gazety Kuryera Litewskiego. Cena zwyczajna rubli srebremъ 2 kop. 25.